

Ուռապէն :

Ընտանիքս մէջ երբեմն երբեմն որ երեցեր են վարպետ մարդիկ որ բնութեան գեղեցկութիւնները զարմանալի կերպով գծագրեր են, և նկարչութեան արուեստը սիրելի ու անմահ ըրեր են, այնպիսի մարդիկներէն մէկն է նաև Պետրոս Պողոս Ուռապէն առնուանի պատկերահանը, որ 1577ին Գերմանիոյ Վոլոնիա քաղաքը ծնաւ : Ընթի բերան հօրը յորդորելովը տեղացի կոմսերուն մէկուն քովը ծառայութեան մտաւ . բայց ետքը նկարչութեան վրայ մասնաւոր սէր մը ձգեց, ու արուեստին սկզբունքները սորվելով՝ Խտալիա ճամբորդութիւն մը ըրաւ : Սանթուալի դուքսը Ուռապէնին կարգէ դուրս հանձարը տեսնելով, քովը

առաւ զինքը ու արքունեաց մէջ եղած վարպետ պատկերահաններէն մէկուն յանձնեց որ նկարչութեան արուեստը տեղն'ի տեղը սորվեցընէ Ուռապէնին . Ուռապէն ալ երկարատեւ դքսին պալատը կենալէն ետքը Վենետիկ անցաւ՝ լիպիանիոս Պողոս լերոնացւոյն պատկերները տեսնելու համար . Վենետիկէն հռովմ ու Նիսովա գնաց : Հոն իր մօրը մահացու հիւանդութեան լուրը առնելով՝ մէկէն Ֆիանտրա դարձաւ որ զինքը տեսնէ . և որովհետեւ քաջածպատկերներուն գեղեցկութեանը համար անունը շատ հռչակուած էր, Սարիամ Վենետիկ Վաղդիոյ թագուհին Փարիզ կանչեց զինքը՝ իր երկանը այսինքն հենրիկոս Դ թագաւորին ըրած

յիշատակի արժանի գործերը նկարել տարու համար . Ռուպէնս ալ սիրով յանձն առաւ , բայց թագուհւոյն գլուխը եկած փորձանքներուն պատճառաւը չկրցաւ լմնցընել : Ըն առեանները Լնգղիացւոց և Սպանիացւոց մէջ զբժտութիւն մը իյնալով , Ռուպէնսը խաղաղարար ընտրեցին , որ ան երկու տէրութիւնները հաշտեցընելուն փոխարէն Լնգղիոյ և Սպանիոյ թագաւորներէն մեծ պատիւ գտաւ , ու Ֆիանտրայի քաղաքապետին խորհրդականն ու քարտուղար ընտրուեցաւ : Ենացած օրերը հանգիստ անցընելու համար Լնթուերպիա կամ Լնվերսա ըստած քաղաքը քաշուեցաւ , ու հոն պատկեր քաշելով կը զբօսնուր , ինչուան որ 1640^{ին} 63 տարեկան մեռաւ :

Ռուպէնս կայտառ էր դէմքով , իր քաղցր վարմունքովը ամենուն սիրելի . նկարչութենէ զատ ճարտարապետութեան արուեստն ալ լաւ գիտէր . հմուտ էր նաև օրէնսգիտութեան ու պատմութեանց : Իր երևելի պատկերներէն կը գտնուին Լոնտրա , Սպանիա , Փարիզ և ուրիշ տեղեր . քաջած պատկերներուն զիսաւոր յատկութիւններն են կենդանութիւն , փափկութիւն և գոյներու ճշդութիւն : Լնվերսայի մէջ Ռուպէնսի նկարած խաչելութեան պատկեր մը կայ , որուն մէջ ձախակողմեան աւազակը անանկ լաւ ու կենդանի ձևացուցած է , կ'ըսեն , որ կարծես թէ յուսահատաբար պոռալուն ձայնը կը լսուի :

Հոս դրուած պատկերն ալ իր քաշուածքներէն օրինակուած է , և տեսնողը մէկէն կը զարմանայ պատկերին կենդանութեանը վրայ . նիւթն է՝ Լեղոս գետին եզերքը արաբացի որսորդներու կռիւ կոկորդիլոսի մը ու ձիագետիի մը հետ : Պատկերահամը յայտնապէս ուզեր է որ աս քաշուածքին մէջ աւելի ահաւոր ընէ տեսարանը՝ քան թէ ճիշդ , ուստի կոկորդիլոսին ու ձիագետիին կերպարանքները բնականէն աւելի կատաղի նկարեր է :

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Լնաջարիւթիւն

Պ . Ս . Լեկոչայոսի Օջոյեան :

Երկրին մէջ բնակողներուն ամենուն յայտնի բան է որ աս չորս հինգ տարուանս մէջ բան չմնաց փոփոխեցաւ . Լնքնքնիս ալ կը զգանք որ գաղտնի զօրութիւն մը ուղիսի նման եկաւ և ամէն բան քշեց տարաւ . հարստութիւն , արհեստ , կերպարանք , ուրախութիւն , բարեկեցութիւն , ամէնը փոխուեցան , ու մինչև մեր նախնիքներէն ժառանգած հին սովորութիւններնուս անգամ մէկ քանին վրայ տուինք գնաց :

Իրաց աս վիճակը քանի որ կը վատթարանայ՝ ամէն մարդ ալ իրաւամբ իր հոգն ու մտմտութիւնը կ'աւելցընէ . բայց շատերուն խելքը կամ վիճակը անոր տեղ մը ընելու չկրնալով՝ կարծեն որ այն փոփոխութեանց վերջը ամենուն մէկէն անօթի մեռնիլ պիտի ըլլայ : Բայց մի վախնաք կ'ըսեմ անանկներուն . Լախախնամութիւնը որ մանր ճճիներն անգամ կը կերակրէ , թէ որ մենք ալ Լանանս ու աշխարհիս՝ Լն ալ մեր հացը չիկտրեր . ստեղծողին աչքին մարդս ինչպէս կրնայ մըջիւնէ մը վար սեպուիլ . բայց կրկին կ'ըսեմ , պէտք է որ մենք ալ ճպտան պէս անհոգ չկենանք . մըջիւնի պէս ժիր ըլլանք . վիճակնիս դիւրելու դեղ մը փնտռենք , և ցըցուցած ատեննին ալ ընդունինք : Իրաւ , թէ որ ան փոփոխութեանց յառաջադիմութիւնը մէկէն 'ի մէկ կայնէր կամ ծանր ըլլար , իրաւամբ այն ժամանակը պէտք էր աւելի վախնալ . վասն զի ամէն օր մի և նոյն բանը տեսնելով՝ աչքերնիս ու մտքերնիս անոր կը սովորէր , ու տեսած բաներնուս պատճառները ու դեղերը փնտռելու հոգ չէինք ընել : Բայց հիմա շատերնիս կը